

1. számú melléklet

A szekszárdi Wosinsky Mór Múzeum költségvetési helyzetéről és várható kiadásairól a 2023. év második felében

A szekszárdi Wosinsky Mór Múzeum (továbbiakban WMM) besorolása szerint az ország 19 vármegyei hatókörű városi múzeumának egyike. 2013. január 1-je óta - kötelező feladatként - fenntartója Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata (továbbiakban SzMJVÖ). Szakmai irányító szervezete a Kulturális és Innovációs Minisztérium (továbbiakban KIM). A WMM önálló költségvetési intézmény, gazdaságilag viszont nem önálló, pénzügyi ellenjegyzési, munkaügyi feladatait SzMJVÖ Polgármesteri Hivatala látja el. A fenntartó által elfogadott munkaterv alapján dolgozik, előző éve vonatkozó beszámolóját szintén tárgyalja SzMJVÖ. Éves költségvetését a Városháza munkatársainak segítségével készíti el az igazgató. A WMM kiadásai ciklikusak, vagyis nem egyenletesen oszlanak el az év során, a feladatok teljesítésének függvényében. Bevételei közül állami és önkormányzati támogatása elvileg egyenletesen, havi elosztásban érkezik meg.

A WMM kötelező feladatainak rendszerét az 1997. évi CXL. a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló törvény vonatkozó részei foglalják össze (lásd 1. melléklet), de összességében több, mint 20 jogszabályban található meg a működését szabályozó előírások halmaza, ez a WMM aktuális SzMSz-ének mellékletében olvasható.

A fenntartó részéről felmerült annak gondolata, hogy átvilágítsa és a város anyagi helyzete miatt lefaragja a WMM költségvetését. Ennek végrehajtása, akár kisebb mértékben is súlyos működési zavarokat és szabálytalan működést idézne elő, miközben kevés pénzt lehetne ezzel megspórolni, de egyúttal az intézmény bevételi lehetőségeit is csökkentené az intézkedés.

A WMM fenntartó által megszavazott költségvetési összege cca. 350 M Ft, melynek **kiadási** oldala feladatainak ellátásából adódik. *Három* fő kiadási részre osztható a kiadási oldal: bér + járulék, rezsi és szakmai kiadások (utóbbi nem éri el a teljes költségvetés 15%-át). Jelen pillanatban 48 fő munkavállaló dolgozik az intézményben Mt. alapján, fele szakmai feladatokat lát el, fele a működéshez kapcsolódóan dolgozik. A munkavállalók bére *alacsony*, a szakmai dolgozók átlagbére bruttó 340 e. Ft. körüli, a Technikai csoport munkatársainak keresete bruttó 300 e. Ft. körüli. A bérek az elszaladt infláció miatt elértéktelenedtek, a bértömeg az év eleji minimálbér- és bérminimum emelés miatt növekedett. A dolgozók illetménye 2020 óta a kötelező emelést leszámítva nem változott. Az intézmény négy kiállítóhelyet működtet, ezen kívül hét másik ingatlant használ raktározási feladatra. Az épületek, az állami tulajdonú Vármegyeházát leszámítva, SzMJVÖ tulajdonát képezik, a múzeum ezeknek használója. Energetikai szempontból *rossz állapotúak az ingatlanok*, nyílászáróik cseréire szorulnak, fűtési rendszerük korszerűtlen. Az elmúlt évtizedben az intézmény saját forrásból rendkívül kevés pénzt tudott ingatlanfejlesztésre fordítani, a fenntartó irányába tett kérései (TOP-os pályázatokon közvetlenül nem indulhattak) - pályázatok útján történő korszerűsítési munkákra - nem találtak meghallgatást. Raktárai 120%-os telítettségűek, sok szempontból még az alapelőírásoknak sem felelnek meg. A Faddon lévő egykori Bartal kúriából az elmúlt években hatalmas humánerőforrást felhasználva kiköltöztették az ott tárolt műtárgyakat, mert az áldatlan állapotok miatt azok elpusztultak volna. A fenntartót többször értesítette az igazgató hivatalosan erről a helyzetről, többször kért másik ingatlant raktározási célra, sikertelenül. 2022-ben, a kastély kiürítését követően visszaadták volna SzMJVÖ-nak ezt az ingatlant, azonban az átvételt elutasították. Az épület üresen áll, meglévő raktáraik telítettsége még nagyobb lett, ezzel párhuzamosan a WMM rákényszerült ingatlan bérletére. Ez mai áron, évente 3 M Ft-jába kerül az intézménynek. Rezsizsámlái az elmúlt év energetikai árrobbanása miatt annak ellenére emelkedtek, hogy a 2022. december és 2023. április közötti

kényszerbezárás alatt a felhasznált energia mintegy 40%-át sikerült megspórolni. A távfűtés, gáz és villanyárak konszolidálódtak, de a korábbi árakhoz képest magasabb szinten álltak be.

2023. év második felében a rezsi- és bérkiadások mellett (ennek táblázata külön mellékletben található) 38,6 M Ft összegben tervez kiadást a WMM. Nagyrészüket az elfogadott költségvetés alapján engedélyezett státuszban van, három tétel esetében pályázati pénzek is kapcsolódnak a projektekhez. A Magyar Géniuszt kiállítás megnyitásával nagyobb és fizetőképese látogatószámot, az átlagosnál nagyobb bevételt remélnek.

A WMM költségvetési **bevételi** oldala szintén három részből áll. Az állami támogatás összege, melyet a delegált állami feladatok ellátása fejében adnak, az elmúlt 10 évben reálértéken jelentősen devalválódott, minimális mértékben emelkedett (utoljára 2021-ben), jelenleg 170 M Ft évente – mégis ez teszi ki a WMM költségvetésének közel felét. A fenntartó idén a megszavazott költségvetéshez 133 M Ft-ot szavazott meg. Idén félévkor, időarányosan ennek az összegnek csupán 35%-át kapta meg a múzeum. Tervezett bevételeink és a pályázatokon elnyert források mintegy 50 M Ft-ot tesznek ki. Ez lényegében a jegyeladásból és múzeumbolti eladásból, valamint a régészeti szakfeladatellátásból adódik. Utóbbi *feladattal terhelt* bevétel, a terepi munkavégzést követően ebből az összegből a dokumentációkészítést, a feldolgozást és raktári elhelyezést is meg kell oldani. Egyéb múzeumi feladatra (rezsi) legfeljebb 10%-át lehet fordítani ennek a bevételi forrásnak.

A KIM 2022. év novemberében teljes körű *szakfelügyeleti vizsgálatot* végeztetett a WMM-ben. A jelentés megállapításai működési körülményeinkre vonatkozóan lesúlytóak. Több területen is a szakmai működés minimumát sem tudják garantálni, fontos területek ellátatlanok, alacsony szakmai létszámmal, rossz működési feltételek között működik a múzeum Szekszárdon.

Konklúzióként elmondható, hogy amennyiben akár szakmai területről, akár a bérből vesz el a fenntartó költségvetésünkéből, még szabálytalanabb módon vagy sehogy sem tudná ellátni kötelező feladatait. Kiállítóhelyek esetleges bezárásával, a nyitvatartási idő csökkentésével, az oda delegált, minimálisan szükséges technikai létszám csökkentésével bevételi oldal is csökkenne. Szakmai dolgozók elbocsátásával 10-20-30 éves szakmai gyakorlattal rendelkező kollégákat veszítenének, akiket nem lehet pótolni. Az el nem látott feladatok okán az Állam következő évben várhatóan csökkentené támogatását.

A WMM esetében érdemi megtakarítást csak középtávon, beruházások eszközlésével érhető el. Energetikai felmérések és beruházások (szigetelés, nyílászárócserék) után a rezsi kiadásai legalább 10-20%-kal csökkennének. A turizmus tényleges fellendítésével, a turizmusban érdekelt szereplők összehangolásával jelentősen nagyobb jegy- és múzeumi bolti bevétel keletkezne. Tolna vármegyében beruházások megvalósulása esetén régészeti bevételünk is jelentősen emelkedne. Érdemi csökkentést (jelen évben 3 M Ft-ot) lehetne elérni a bérelt raktár felszámolásával (ehhez egy másik, feladatra alkalmas, fenntartó tulajdonában álló raktár átadására lenne szükség).

A WMM-ben tervezett második félévi javítások, fejlesztések (mobil garázs és betonozása, raktár előtető építése, kiállításban preparátumok pótlása) elodázásával további 12,5 M Ft takarítható meg 2023-ban. Üres státuszok zárolása és zárva tartási időszak alatti be nem töltése nyomán megmaradt a bérköltség egy része 13,7 M Ft összegben. A múzeumban jelen pillanatban egy fő 35 órás teremőr státusz üres.

Szekszárd, 2023. szeptember 13.

Ódor János
igazgató

Jogszabályi környezet:

Az ICOM múzeum definíciója, 2022. november:

„A múzeum a társadalom szolgálatában álló nem profitorientált, állandó intézmény, amely kutatja, gyűjti, megőrzi, értelmezi és kiállítja a tárgyi és szellemi örökséget. A múzeum a nyilvánosság számára nyitott, hozzáférhető és befogadó, elősegíti a sokszínűséget és a fenntarthatóságot. Etikusan, szakszerűen és a közösségek részvételével működik és kommunikál, változatos tapasztalatot nyújtva az oktatás, a szórakozás, a reflektív gondolkodás és a tudásmegosztás terén.”

1997. évi CXL. tv. vonatkozó részei alapján

Muzeális intézmények szakmai besorolása^{*}

42. §^{*} (1) A múzeum a kulturális javak tudományosan rendszerezett gyűjteményeiből álló muzeális intézmény, amely a kulturális javakat és a szellemi kulturális örökség elemeit tudományos, örökségvédelmi, oktatási és ismeretátadási céllal gyűjti, megőrzi, feldolgozza, kutatja és kiállítja, továbbá egyéb formákban közzé teszi. Tevékenységével elősegíti a természeti, társadalmi, művészeti, kulturális és tudományos összefüggések kutatását, megértését, nyomon követi azok jelenkori változásait és folytonos művelődésre ösztönöz.

(2) A múzeum feladata – a 37/A. §-ban meghatározottakon túlmenően – a működési engedélyében meghatározott gyűjtőkörébe tartozó kulturális javak

a) gyűjteménygondozása, ennek keretében azok

- aa) gyarapítása,
- ab) nyilvántartása,
- ac) állományvédelme,

b) tudományos feldolgozása és publikálása,

c) hozzáférhetővé tétele, ennek keretében

- ca) állandó és időszakos kiállítások rendezése,
- cb) közművelődési és múzeumpedagógiai programok és kiadványok biztosítása,
- cc) a kulturális javak digitalizálása,
- cd) a kutatási tevékenység biztosítása.

(3) A múzeum kifejezés csak a múzeum besorolású muzeális intézmény működési engedélyén feltüntetett elnevezésben szerepelhet.

(4) A múzeum:^{*}

a) szabad kapacitásai terhére kiállítások megrendezésével, kulturális javak kölcsönzésével, valamint tudományos, állományvédelmi és közönségkapcsolati tevékenységgel kapcsolatos szolgáltatást nyújthat,

b)^{*} a fenntartó által jóváhagyott múzeumi küldetésnyilatkozattal, stratégiai tervvel, állományvédelmi tervvel, gyűjtemény gyarapítási és revíziós tervvel, továbbá múzeumi digitalizálási stratégiával rendelkezik, amely alapján szakmai tevékenységét folytatja,

c) feladatait éves szakmai munka- és pénzügyi terv alapján végzi, tevékenységéről éves szakmai munkajelentést és pénzügyi beszámolót, valamint teljesítményértékelést készít.

Vármegyei hatókörű városi múzeum*

45. §* (1)* A vármegyei hatókörű városi múzeum feladata a kulturális javak helyi védelmének települési szintet meghaladó, egy vármegye közigazgatási területére kiterjedő biztosítása.

(2)* A vármegyei hatókörű városi múzeumi feladatok ellátásáról a vármegyeszékhely megyei jogú város önkormányzata – Pest vármegyében Szentendre Város Önkormányzata, Komárom-Esztergom vármegyében Tata Város Önkormányzata – költségvetési szervként működő vármegyei hatókörű városi múzeum fenntartásával gondoskodik.

(3)* A vármegyei hatókörű városi múzeum fenntartója tagintézményeket működtethet.

(4)* A vármegyei hatókörű városi múzeum vezetőjének megbízásához és annak visszavonásához a miniszter egyetértése szükséges. Ha a miniszter a fenntartó erre irányuló javaslatának kézhezvételétől számított 30 napon belül nem hoz döntést, úgy kell tekinteni, hogy a javaslatban foglaltakkal egyetért.

(5)* A vármegyei hatókörű városi múzeum szakmai munkatervét és szakmai beszámolóját, valamint stratégiai tervét a fenntartó – annak elfogadását megelőzően – véleményezésre megküldi a miniszternek. Ha a miniszter a fenntartó javaslatának kézhezvételétől számított 30 napon belül nem ad véleményt, úgy kell tekinteni, hogy a javaslatban foglaltakkal egyetért. A miniszter véleménye a fenntartót nem köti döntése meghozatalában.

45/A. §* (1)* A vármegyei hatókörű városi múzeum gyűjtőköre legalább öt muzeológiai szakára terjed ki, gyűjtőterülete a vármegye és a vármegyében levő megyei jogú városok közigazgatási területe.

(1a)* A miniszter a fenntartó kérelmére, a muzeális intézmény működési engedélyének kiadására vagy módosítására irányuló eljárás keretében – amennyiben a természettudományi feltárás vagy a helyszíni gyűjtés módszertani sajátosságai indokolják – az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérő gyűjtőterületet is engedélyezhet

a)* természettudomány, iparművészet, képzőművészet gyűjtőkör, vagy

b) nemzetiségi bázisintézménnyé minősített muzeális intézmény esetén néprajz, történet és képzőművészet gyűjtőkör

esetében.

(2)* A vármegyei hatókörű városi múzeum a gyűjtőterületére kiterjedően – a 37/A. §-ban és a 42. § (2) bekezdésében foglalt feladatokon túlmenően – állami feladatai keretében:*

a)* vagyonkezelője az alapleltárában és jogszabály szerinti külön nyilvántartásában szereplő kulturális javaknak,

b)* végzi a jogszabályban meghatározott régészeti szaktevékenységeket,

c)* szakmai nyilvántartása alapján jogszabályban meghatározottak szerint adatokat szolgáltat a régészeti lelőhelyekről,

d)* a régészeti feltárás esetén kívül előkerült régészeti leletet vagy lelőhelyet a kulturális örökség védelméről szóló törvényben meghatározott intézménynek haladéktalanul bejelenti,

e)* jogszabályban meghatározottak szerint részt vesz a régészeti feltárás során előkerült régészeti leletek, továbbá a régészeti emlékek és a műemlékek vissza nem építhető vagy a helyszínen meg nem őrizhető töredékei és tartozékai elhelyezésében,

f)* jogszabályban meghatározottak szerint részt vesz a védetté nyilvánított területek ellenőrzésében,

g)* gyűjtőkörében szakmai tanácsadást folytat a muzeális intézmények szakmai együttműködése, munkájuk összehangolása, valamint az egyéb kulturális javak védelme érdekében,

h)* részt vesz a szellemi kulturális örökség védelmével kapcsolatos helyi tevékenységek koordinálásában és szakmai támogatásában,

i)* restaurálási-műtárgyvédelmi, muzeológiai, valamint múzeumpedagógiai szakmai-módszertani központként mindegyik témakörben évente legalább két módszertani műhelygyakorlatot szervez a vármegye közigazgatási területén működő muzeális intézmények munkatársai számára,

ia) restaurálási és műtárgyvédelmi tevékenység körében gyakorlati bemutatóval egybekötve,

ib) gyűjteménykezelési, nyilvántartási, gyűjteményfeldolgozási és digitalizálási tevékenység körében,

ic) múzeumpedagógia területén óvodapedagógusok és pedagógusok, továbbá a muzeális intézmények közművelődési szakemberei számára,

j)* legalább egy fő, szakirányú közép- vagy felsőfokú végzettségű állományvédelmi felelőst foglalkoztat, aki középtávú intézkedési terv alapján évente legalább egyszer helyszíni bejárás keretében felméri a vármegye területén lévő muzeális intézmények állományvédelmi helyzetét.

(3)* A vármegyei hatókörű városi múzeum a kulturális javak állomány- vagy biztonságvédelmét súlyosan veszélyeztető vagy károsító helyzet esetén a (2) bekezdés j) pontja szerinti helyszíni bejárást soron kívül lefolytatja.